Publicatieblad
van de Europese Unie

NL
L-serie

2025/2143

24.10.2025

UITVOERINGSVERORDENING (EU) 2025/2143 VAN DE COMMISSIE

van 23 oktober 2025

tot wijziging van Verordening (EU) 2015/340 wat betreft de invoering van competentiegebaseerde opleiding en beoordeling en virtuele opleiding van luchtverkeersleiders

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EU) 2018/1139 van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2018 inzake gemeenschappelijke regels op het gebied van burgerluchtvaart en tot oprichting van een Agentschap van de Europese Unie voor de veiligheid van de luchtvaart, en tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 2111/2005, (EG) nr. 1008/2008, (EU) nr. 996/2010, (EU) nr. 376/2014 en de Richtlijnen 2014/30/EU en 2014/53/EU van het Europees Parlement en de Raad, en tot intrekking van de Verordeningen (EG) nr. 552/2004 en (EG) nr. 216/2008 van het Europees Parlement en de Raad en Verordening (EEG) nr. 3922/91 van de Raad ([1]), en met name artikel 50, lid 1, punten b) en c), en artikel 53, lid 1,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) In Verordening (EU) 2015/340 van de Commissie ([2]) zijn technische eisen en administratieve procedures vastgesteld met betrekking tot vergunningen en certificaten van luchtverkeersleiders.

(2) Het tekort aan flexibiliteit en beschikbaarheid van luchtverkeersleiders in de Unie beperkt de capaciteit van het Europees systeem voor luchtverkeersbeheer ("ATM"). Het regelgevingskader voor de afgifte van vergunningen aan en de kwalificaties van luchtverkeersleiders moet dan ook worden aangepast.

(3) Om beter tegemoet te komen aan de behoeften van verleners van luchtvaartnavigatiediensten aan gekwalificeerd en beschikbaar personeel, moet het in Verordening (EU) 2015/340 vastgestelde vereiste bekwaamheidsniveau verder worden gestroomlijnd om ervoor te zorgen dat de toegepaste opleidingsmethodologie en -syllabi leiden tot een gemeenschappelijke opleidingsoutput en aldus een positieve bijdrage leveren aan de operationele behoeften.

(4) Om een gestroomlijnde opleidingsoutput mogelijk te maken, moet het regelgevingskader voor de opleiding van luchtverkeersleiders in de Unie worden verbeterd door de vereiste prestatienormen vast te stellen aan de hand van de beginselen van competentiegebaseerde opleiding en beoordeling (competency-based training and assessment, CBTA). Ook de Internationale Burgerluchtvaartorganisatie (ICAO) geeft de voorkeur aan deze aanpak voor de verlening van vergunningen aan alle luchtvaartpersoneel.

(5) Om de CBTA-methodologie beter te kunnen toepassen op de opleiding van luchtverkeersleiders, moet bij de vaststelling van de CBTA-methodologie worden aangegeven aan welke prestatienormen instructeurs en beoordelaars moeten voldoen, door dezelfde CBTA-beginselen toe te passen.

(6) Op grond van de ervaring die tijdens de COVID-19-pandemie is opgedaan, zou het nuttig kunnen zijn over te schakelen op virtuele opleidingen van luchtverkeersleiders. Bij virtuele opleidingen mag de geografische scheiding van studenten, instructeurs en beoordelaars geen beperking vormen voor het faciliteren van de opleiding van luchtverkeersleiders.

(7) Om verleners van luchtverkeersdiensten en organisaties voor de opleiding van luchtverkeersleiders in staat te stellen hun respectieve bekwaamhedenprogramma's voor eenheden en hun opleidingsplannen en -cursussen aan te passen, moet de datum van toepassing van deze verordening worden uitgesteld.

([1]) PB L 212 van 22.8.2018, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1139/oj.

([2]) Verordening (EU) 2015/340 van de Commissie van 20 februari 2015 tot vaststelling van technische eisen en administratieve procedures met betrekking tot vergunningen en certificaten van luchtverkeersleiders overeenkomstig Verordening (EG) nr. 216/2008 van het Europees Parlement en de Raad, tot wijziging van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 923/2012 van de Commissie en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 805/2011 van de Commissie (PB L 63 van 6.3.2015, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2015/340/oj).

(8) Om onderbrekingen van het opleidingsproces te voorkomen, moeten certificaten van voltooiing van bepaalde cursussen die vóór de datum van toepassing van deze verordening zijn aangevat, worden aanvaard met het oog op de afgifte, herbevestiging of verlenging van de desbetreffende vergunningen, bevoegdverklaringen en aantekeningen, op voorwaarde dat de opleiding en de beoordeling uiterlijk op 30 juni 2029 zijn voltooid.

(9) Verordening (EU) 2015/340 moet derhalve dienovereenkomstig worden gewijzigd.

(10) De maatregelen van deze verordening zijn in overeenstemming met het advies van het in artikel 127, lid 1, van Verordening (EU) 2018/1139 bedoelde comité,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Verordening (EU) 2015/340 wordt als volgt gewijzigd:

1) artikel 4 wordt als volgt gewijzigd:

a) de inleidende zin wordt vervangen door:

"Naast de definities in Verordening (EU) 2018/1139 zijn ook de volgende definities van toepassing:";

b) het volgende punt 2 bis wordt ingevoegd:

"2 bis. "aangepast competentiemodel": een groep competenties met bijbehorende beschrijving en prestatiecriteria, gebaseerd op een competentiekader van de Internationale Burgerluchtvaartorganisatie (ICAO), die door een organisatie wordt gebruikt om voor een bepaalde rol competentiegebaseerde opleiding en beoordeling te ontwikkelen";

c) de punten 6 en 7 worden vervangen door:

"6. "beoordeling": de vaststelling of een persoon onder bepaalde omstandigheden aan een vereist prestatieniveau voldoet, door bewijsmateriaal te verzamelen over waarneembare gedragingen;

7. "aantekening voor beoordelaar": de op een vergunning aangebrachte en van de vergunning deel uitmakende machtiging waarmee wordt aangegeven dat de houder bevoegd is om de praktische vaardigheden te beoordelen met het oog op de afgifte van de vergunning, bevoegdverklaring of aantekening(en) en de herbevestiging of verlenging daarvan";

d) punt 7 ter wordt vervangen door:

""nationaal omzettingsverslag": een verslag op basis waarvan de bevoegde autoriteit bij wie de aanvraag tot afgifte van een vergunning van leerling-luchtverkeersleider wordt ingediend, studiepunten kan verlenen voor voorafgaande opleiding tot militaire luchtverkeersleider";

e) de volgende punten 7 quater tot en met 7 septies worden ingevoegd:

"7 quater. "competentie": een dimensie van menselijke prestaties die wordt gebruikt om op betrouwbare wijze te voorspellen dat iemand een job met succes zal vervullen, en die tot uiting komt en wordt geobserveerd via gedragingen die zorgen voor de relevante kennis, vaardigheden en houdingen om de activiteiten of taken onder gespecificeerde omstandigheden uit te voeren;

7 quinquies. "competentiegebaseerde opleiding en beoordeling": opleiding en beoordeling die worden gekenmerkt door prestatiegerichtheid, nadruk op prestatienormen en de meting daarvan, en de ontwikkeling van opleiding en beoordeling volgens de gespecificeerde prestatienormen;

7 sexies. "competentienorm": een prestatieniveau dat wordt gedefinieerd als aanvaardbaar om aan te tonen dat een specifieke competentie is behaald;

7 septies. "omstandigheden": alles wat in het kader van competentiegebaseerde opleiding en beoordeling (CBTA) kan worden gekarakteriseerd als een specifieke omgeving waarin prestaties zullen worden aangetoond";

f) het volgende punt 14 ter wordt ingevoegd:

"14 ter. "waarneembare gedraging": één enkele rolgerelateerde gedraging die kan worden waargenomen en die al dan niet meetbaar is";

g) punt 15 wordt vervangen door:

"15. "opleiding op de werkplek": de fase van de eenheidsopleiding tijdens dewelke reeds verworven jobgerelateerde competenties onder toezicht van een gekwalificeerde instructeur voor opleidingen op de werkplek in de praktijk worden gebracht in een situatie met echt verkeer";

h) punt 18 wordt vervangen door:

"18. "prestatiecriteria": criteria die bestaan uit een waarneembare gedraging, een of meer omstandigheden en een competentienorm, en die worden gebruikt om te beoordelen of de vereiste prestatieniveaus voor een competentie zijn aangetoond";

i) het volgende punt 21 bis wordt ingevoegd:

"21 bis. "afstandsleren": opleidingssituaties waarin instructeurs en studenten fysiek gescheiden zijn en synchroon of asynchroon interageren en waarin informatie doorgaans via technologische middelen wordt doorgegeven";

j) de punten 22 en 23 worden vervangen door:

"22. "verlenging": een administratieve handeling die wordt verricht nadat een aantekening of certificaat is verstreken en waarbij de rechten van de aantekening of het certificaat voor een nader bepaalde periode worden verlengd, voor zover aan de gestelde eisen wordt voldaan;

23. "herbevestiging": een administratieve handeling die wordt verricht binnen de geldigheidsperiode van een aantekening of certificaat en die de houder toestaat de rechten van de aantekening of het certificaat voor een nader bepaalde periode te blijven uitoefenen, voor zover aan de gestelde eisen wordt voldaan";

k) het volgende punt 32 wordt toegevoegd:

"32. "virtueel klaslokaal": een virtuele omgeving die is aangepast aan het leerproces op afstand en waarvoor geen fysieke locatie vereist is, waar synchroon leren plaatsvindt";

2) in artikel 6, lid 2, wordt de inleidende zin vervangen door:

"2. Voor de toepassing van bijlage III en voor het toezicht op de naleving van de eisen van bijlage I met betrekking tot verleners van luchtverkeersdiensten, wordt onder bevoegde autoriteit verstaan:";

3) bijlage I (deel-ATCO) wordt gewijzigd overeenkomstig bijlage I bij deze verordening;

4) bijlage II (deel-ATCO.AR) wordt gewijzigd overeenkomstig bijlage II bij deze verordening;

5) bijlage III (deel-ATCO.OR) wordt gewijzigd overeenkomstig bijlage III bij deze verordening.

Artikel 2

Overgangsbepalingen

Certificaten van voltooiing van opleidingen als bedoeld in afdeling 2 van subdeel D van bijlage I (deel ATCO) bij Verordening (EU) 2015/340 die vóór 1 januari 2029 zijn aangevat, worden aanvaard met het oog op de afgifte, herbevestiging of verlenging van de desbetreffende vergunningen, bevoegdverklaringen en aantekeningen overeenkomstig Verordening (EU) 2015/340, zoals gewijzigd bij deze verordening, op voorwaarde dat de opleiding en de beoordeling uiterlijk op 30 juni 2029 zijn voltooid.

Artikel 3

Inwerkingtreding en toepassing

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Zij is van toepassing met ingang van 1 januari 2029.

De volgende bepalingen zijn echter van toepassing met ingang van 13 mei 2026:

a) artikel 1, punt 1), d), i) en k);

b) bijlage I, punt 2), e), van de onderhavige verordening, voor zover het betrekking heeft op bijlage I (deel-ATCO), ATCO.B.025(a)(1) en (a)(3), bij Verordening (EU) 2015/340;

c) bijlage I (deel-ATCO), ATCO.C.005, bij Verordening (EU) 2015/340;

d) bijlage III, punt 2.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 23 oktober 2025.

Voor de Commissie
De voorzitter
Ursula VON DER LEYEN

BIJLAGE I

Bijlage I (DEEL ATCO) bij Verordening (EU) 2015/340 wordt als volgt gewijzigd:

1) in subdeel A, ATCO.A.015, worden de punten c) tot en met f) vervangen door:

"c) Vergunninghouders oefenen de rechten van hun vergunning niet uit als zij niet zeker weten of zij die wel veilig kunnen uitoefenen. In dat geval stellen zij de betrokken verlener van luchtverkeersdiensten onmiddellijk in kennis van hun tijdelijke onbekwaamheid om de rechten van hun vergunning uit te oefenen.

d) Verleners van luchtverkeersdiensten kunnen de houder van de vergunning tijdelijk onbekwaam verklaren als zij weet hebben van twijfel over de geschiktheid van de houder om de rechten van de vergunning veilig uit te oefenen.

e) Verleners van luchtverkeersdiensten zorgen voor de opstelling en toepassing van objectieve, transparante en niet-discriminerende procedures om de in punt c) bedoelde vergunninghouders in staat te stellen zich tijdelijk onbekwaam te verklaren en de bevoegde autoriteit in kennis te stellen.

f) De in punt e) bedoelde procedures zijn opgenomen in het bekwaamhedenprogramma voor de eenheid in overeenstemming met ATCO.B.025, punt a), 14).";

2) subdeel B wordt als volgt gewijzigd:

a) in ATCO.B.001 wordt punt b) vervangen door:

"b) Aanvragers van een vergunning van leerling-luchtverkeersleider moeten aan alle volgende eisen voldoen:

1) achttien jaar of ouder zijn;

2) tijdens de twaalf maanden voorafgaand aan de aanvraag, bij een opleidingsorganisatie de initiële opleiding hebben voltooid overeenkomstig de vereisten van bijlage III (deel ATCO.OR) die relevant zijn voor de bevoegdverklaring en, indien van toepassing, voor de aantekening bij de bevoegdverklaring, geslaagd zijn voor de passende examens en beoordelingen, en hebben aangetoond over de vereiste bekwaamheid te beschikken, zoals bepaald in deel ATCO, subdeel D, afdeling 2;

3) in het bezit zijn van een geldig medisch certificaat;

4) blijk hebben gegeven van een taalvaardigheidsniveau dat beantwoordt aan de vereisten van ATCO.B.030.";

b) in ATCO.B.005 wordt punt c) vervangen door:

"c) Aanvragers van een eerste vergunning van luchtverkeersleider moeten aan alle volgende eisen voldoen:

1) in het bezit zijn van een vergunning van leerling-luchtverkeersleider;

2) een cursus voor een eenheidsaantekening hebben voltooid, geslaagd zijn voor de desbetreffende examens en beoordelingen, en hebben aangetoond over de vereiste bekwaamheid te beschikken, zoals uiteengezet in deel ATCO, subdeel D, afdeling 3;

3) in het bezit zijn van een geldig medisch certificaat;

4) blijk hebben gegeven van een taalvaardigheidsniveau dat beantwoordt aan de vereisten van ATCO.B.030.";

c) in ATCO.B.010 wordt punt b) vervangen door:

"b) De houder van een bevoegdverklaring die de uitoefening van de aan die bevoegdverklaring verbonden rechten heeft onderbroken gedurende een periode van 4 of meer voorafgaande jaren, mag alleen beginnen met een opleiding op de werkplek voor die bevoegdverklaring:

1) indien een opleidingsorganisatie die voldoet aan de eisen van bijlage III (deel ATCO.OR) en gecertificeerd is om een voor de bevoegdverklaring relevante opleiding te geven, een beoordeling van eerdere bekwaamheid heeft uitgevoerd om na te gaan of de houder van een bevoegdverklaring nog steeds voldoet aan de voor die bevoegdverklaring relevante eisen, en;

2) na te hebben voldaan aan de opleidingseisen die voortvloeien uit de in punt b), 1, bedoelde beoordeling.";

d) ATCO.B.020 wordt als volgt gewijzigd:

i) punt b) wordt vervangen door:

"b) Aanvragers van een eenheidsaantekening hebben een cursus voor een eenheidsaantekening voltooid, zijn geslaagd voor de desbetreffende examens en beoordelingen, en hebben aangetoond over de vereiste bekwaamheid te beschikken, zoals uiteengezet in deel ATCO, subdeel D, afdeling 3.";

ii) de inleidende zin van punt i) wordt vervangen door:

"i) Eenheidsaantekeningen worden herbevestigd als aan alle volgende voorwaarden is voldaan:";

iii) punt j) wordt vervangen door:

"j) Als de eenheidsaantekening wordt herbevestigd binnen de periode van drie maanden voorafgaand aan de vervaldatum, begint de nieuwe geldigheidsperiode te lopen vanaf die vervaldatum.".

e) ATCO.B.025 wordt vervangen door:

"**ATCO.B.025 Bekwaamhedenprogramma voor de eenheid**

a) Bekwaamhedenprogramma's voor een eenheid worden opgesteld door de verlener van luchtverkeersdiensten en goedgekeurd door de bevoegde autoriteit. Een bekwaamhedenprogramma voor een eenheid heeft minstens betrekking op de volgende elementen:

1) een lijst van eenheidsaantekening(en) en hun geldigheid overeenkomstig ATCO.B.020, punt g);

2) de maximale ononderbroken periode waarin de rechten van een eenheidsaantekening niet worden uitgeoefend tijdens de geldigheidsperiode ervan; deze periode mag hoogstens 90 kalenderdagen bedragen;

3) met het oog op het behoud van de bekwaamheid, het minimumaantal uren dat de bevoegdheden van de eenheidsaantekening worden uitgeoefend of, in het geval van SRA en PAR, het minimumaantal naderingen in een voorafgaande periode die hoogstens twaalf maanden mag bedragen; voor instructeurs voor opleidingen op de werkplek die de rechten van de aantekening voor opleidingen op de werkplek uitoefenen, telt de tijd besteed aan het geven van opleiding mee voor hoogstens 50 % van de voor herbevestiging van de eenheidsaantekening vereiste uren;

4) procedures in het geval de vergunninghouder niet voldoet aan de vereisten van punt a), 2) en 3);

5) procedures voor het beoordelen van de bekwaamheid, met inbegrip van de vastgestelde prestatiecriteria;

6) procedures voor de examinering van de theoretische kennis en inzichten die nodig zijn om de rechten van de bevoegdverklaringen en aantekeningen uit te oefenen;

7) procedures om de inhoud en de methoden van de voortgezette opleiding vast te stellen;

8) de minimumduur en -frequentie van de herhalingsopleiding;

9) procedures voor de examinering van theoretische kennis of voor de beoordeling van tijdens de herhalingsopleiding getoetste, versterkte of verbeterde praktische vaardigheden, overeenkomstig ATCO.D.080, punt d);

10) procedures voor de examinering van theoretische kennis of de beoordeling van tijdens de conversieopleiding verworven praktische vaardigheden, overeenkomstig ATCO.D.085;

11) procedures indien een kandidaat niet slaagt voor een examen of beoordeling, met inbegrip van de beroepsprocedures;

12) kwalificaties, functies en verantwoordelijkheden van opleidingspersoneel;

13) een procedure om te waarborgen dat praktijkinstructeurs instructievaardigheden hebben geoefend met gebruikmaking van de procedures waarin instructie wordt gegeven overeenkomstig ATCO.C.010, punt b), 3 en ATCO.C.030, punt d), 3;

14) procedures voor het melden en beheren van gevallen van tijdelijke onbekwaamheid om de rechten van een vergunning uit te oefenen, evenals voor het in kennis stellen van de bevoegde autoriteit overeenkomstig ATCO.A.015, punt e);

15) vaststelling van bij te houden gegevens in verband met voortgezette opleiding, beoordelingen en andere gegevens met betrekking tot bovengenoemde processen;

16) een procedure en redenen voor herbeoordeling en wijziging van het bekwaamhedenprogramma voor de eenheid en de indiening ervan bij de bevoegde autoriteit; de herbeoordeling van het bekwaamhedenprogramma voor de eenheid vindt ten minste om de 3 jaar plaats.

b) Om te voldoen aan de vereiste van punt a), 3, registreren verleners van luchtverkeersdiensten de uren dat elke vergunninghouder de rechten van zijn/haar eenheidsaantekening uitoefent in het kader van werkzaamheden in sectoren, groepen van sectoren die werkplekken omvatten, of werkplekken in de luchtverkeersleidingseenheid en verstrekken zij die gegevens, op verzoek, aan de bevoegde autoriteiten en de houder.

c) Bij het vaststellen van de in punt a), 4 en 14, bedoelde procedures, zorgen verleners van luchtverkeersdiensten ervoor dat mechanismen worden toegepast om een billijke behandeling van vergunninghouders te waarborgen wanneer verlenging van de geldigheid van hun aantekeningen niet mogelijk is.";

f) in ATCO.B.030 wordt punt d) vervangen door:

"d) Onverminderd punt c) kan de verlener van luchtverkeersdiensten een hoger niveau (niveau 5) van de beoordelingsschaal voor taalvaardigheid in aanhangsel 1 van bijlage I eisen indien de operationele omstandigheden van de desbetreffende bevoegdverklaring of aantekening om dwingende veiligheidsredenen een hoger niveau rechtvaardigen. Deze eis moet niet-discriminerend, evenredig en transparant zijn, objectief worden gerechtvaardigd door de verlener van luchtverkeersdiensten die het hogere niveau van taalvaardigheid wil toepassen en worden goedgekeurd door de bevoegde autoriteit.";

g) in ATCO.B.035 wordt punt c) vervangen door:

"c) Taalvaardigheidsaantekeningen worden herbevestigd wanneer in de drie maanden voorafgaand aan de vervaldatum met succes een taalvaardigheidstest wordt afgelegd. In dat geval begint de nieuwe geldigheidsperiode te lopen vanaf die vervaldatum.";

h) ATCO.B.040 wordt vervangen door:

"**ATCO.B.040 Beoordeling van de taalvaardigheid**

a) Voor de beoordeling van de taalvaardigheid wordt een door een bevoegde autoriteit goedgekeurde testmethode gehanteerd. Deze testmethode bevat al het volgende:

1) de testprocedure;

2) de kwalificatie van de personen die verantwoordelijk zijn voor het testen van de taalvaardigheid;

3) de beroepsprocedure.

b) Organen die de taalvaardigheid testen, moeten voldoen aan de door de bevoegde autoriteiten gestelde eisen, overeenkomstig ATCO.AR.A.010.";

i) in ATCO.B.045 wordt de inleidende zin van punt a) vervangen door:

"a) Om te waarborgen dat de taalvaardigheid van luchtverkeersleiders op het vereiste niveau blijft, voorzien verleners van luchtverkeersdiensten in taalopleidingen voor:";

3) subdeel C wordt als volgt gewijzigd:

a) ATCO.C.001 wordt vervangen door:

"**ATCO.C.001 Theorie-instructeurs**

a) Theorieopleidingen worden uitsluitend gegeven door instructeurs met de vereiste kwalificaties.

b) Een theorie-instructeur heeft de vereiste kwalificaties als hij of zij aan de twee volgende voorwaarden voldoet:

1) hij of zij is houder van een voor het betrokken onderwerp relevante beroepskwalificatie en heeft tegenover de opleidingsorganisatie aangetoond te beschikken over passende kennis en ervaring;

2) hij of zij heeft tegenover de opleidingsorganisatie afdoende aangetoond te beschikken over instructievaardigheden.";

ab) ATCO.C.005 wordt vervangen door:

"**ATCO.C.005 Praktijkinstructeurs**

a) Praktijkopleidingen worden uitsluitend gegeven door houders van een vergunning van luchtverkeersleider met een aantekening voor instructeur voor opleidingen op de werkplek of een aantekening voor synthetische opleidingstoestellen.

b) Onverminderd punt a) kan een persoon toestemming krijgen om opleiding te geven in synthetische opleidingstoestellen indien aan alle volgende eisen is voldaan:

1) die persoon is of was houder van een door een lidstaat afgegeven nationale vergunning van militaire luchtverkeersleider, met een bevoegdverklaring en, indien van toepassing, aantekening bij de bevoegdverklaring die overeenkomt met die waarvoor die persoon bevoegd is om instructie te geven of beoordelingen te verrichten;

2) die persoon heeft aan de in artikel 6 bedoelde bevoegde autoriteit aangetoond dat hij de rechten van de in punt b), 1), bedoelde nationale militaire vergunning heeft uitgeoefend, opleiding heeft gevolgd en geslaagd is voor beoordelingen, zoals vereist op grond van ATCO.C.035;

3) die persoon heeft aangetoond dat hij voldoet aan de relevante eisen van bijlage I (deel ATCO) overeenkomstig het nationale omzettingsverslag dat is opgesteld door de in artikel 8 bis bedoelde bevoegde autoriteit.

c) De in punt b) bedoelde rechten zijn beperkt tot het geven van opleiding en het verrichten van beoordelingen over de in ATCO.C.030, punt a), 1), bedoelde thema's en worden uitgeoefend overeenkomstig ATCO.C.040 voor organisaties voor de opleiding van luchtverkeersleiders die gecertificeerd zijn om initiële opleiding te verstrekken overeenkomstig deze verordening.";

b) ATCO.C.010 wordt vervangen door:

"**ATCO.C.010 Rechten van instructeurs voor opleidingen op de werkplek**

a) Houders van een aantekening voor instructeur voor opleidingen op de werkplek zijn bevoegd voor het geven van praktijkopleiding en het toezien op operationele werkplekken waarvoor zij een geldige eenheidsaantekening hebben, en op synthetische opleidingstoestellen waarvoor zij bevoegdverklaringen hebben.

b) Houders van een aantekening voor instructeur voor opleiding op de werkplek mogen ook beoordelingen uitvoeren met het oog op basisopleiding, aan opleiding op de werkplek voorafgaande opleiding, voortgezette opleiding en herhalingsopleiding voor praktijkinstructeurs.

c) Houders van een aantekening voor instructeur voor opleiding op de werkplek oefenen de bij die aantekening behorende rechten alleen uit als zij voldoen aan alle onderstaande voorwaarden:

1) zij hebben het recht van de bevoegdverklaring in verband met de te geven opleiding ten minste twee jaar uitgeoefend;

2) zij hebben het recht van de geldige eenheidsaantekening in verband met de te geven opleiding uitgeoefend gedurende een voorafgaande periode van ten minste zes maanden;

3) zij hebben instructievaardigheden opgedaan voor de procedures waarin zij voornemens zijn les te geven, overeenkomstig ATCO.B.025, punt a), 13).

d) De bevoegde autoriteit kan op verzoek van de opleidingsorganisatie de in punt c), 1, bedoelde periode van twee jaar inkorten tot niet minder dan één jaar.";

c) ATCO.C.015 wordt vervangen door:

"**ATCO.C.015 Aanvraag van een aantekening voor instructeur voor opleidingen op de werkplek**

Aanvragers van een aantekening voor instructeur voor opleidingen op de werkplek moeten aan alle volgende voorwaarden voldoen:

a) zij hebben een vergunning van luchtverkeersleider met een geldige eenheidsaantekening;

b) zij hebben gedurende een periode van minimaal 2 jaar voorafgaand aan de aanvraag de rechten van een vergunning van luchtverkeersleider uitgeoefend; de bevoegde autoriteit mag deze periode op verzoek van de opleidingsorganisatie inkorten tot niet minder dan één jaar;

c) in de twaalf maanden voorafgaand aan de aanvraag hebben zij een praktijkcursus voor instructievaardigheden voltooid, zijn zij geslaagd voor de passende beoordeling, en hebben zij aangetoond over de vereiste vaardigheden te beschikken, zoals uiteengezet in deel ATCO, subdeel D, afdeling 5.";

d) ATCO.C.020 wordt vervangen door:

"**ATCO.C.020 Geldigheid van de aantekening voor instructeur voor opleidingen op de werkplek**

a) De aantekening voor instructeur voor opleidingen op de werkplek is drie jaar geldig.

b) De aantekening voor instructeur voor opleidingen op de werkplek kan worden herbevestigd door tijdens de geldigheidsperiode ervan een herhalingscursus praktische instructievaardigheden te voltooien, met inbegrip van een passende beoordeling, mits wordt voldaan aan de eis van ATCO.C.015, punt a).

c) Indien de aantekening voor instructeur voor opleidingen op de werkplek is verlopen, kan zij, mits aan de eis van ATCO.C.015, punt a), is voldaan, worden verlengd door in de twaalf maanden voorafgaand aan de aanvraag tot verlenging een herhalingscursus praktische instructievaardigheden te voltooien en door te slagen voor de passende beoordeling.

d) Bij eerste afgifte en verlenging begint de geldigheidsperiode van de aantekening voor instructeur voor opleidingen op de werkplek uiterlijk dertig dagen na de datum waarop de beoordeling is voltooid.

e) Als niet wordt voldaan aan de eis in ATCO.C.015, punt a), kan de aantekening voor instructeur voor opleidingen op de werkplek worden ingewisseld voor een aantekening voor synthetische opleidingstoestellen, mits de naleving van de eisen in ATCO.C.040, punten b) en c), is gewaarborgd.";

e) ATCO.C.025, punt a), wordt vervangen door:

"a) Indien naleving van de vereisten van ATCO.C.010, punt b), 2, niet mogelijk is, kan de bevoegde autoriteit een tijdelijke machtiging als instructeur voor opleidingen op de werkplek verlenen op grond van een door de verlener van luchtverkeersdiensten gepresenteerde veiligheidsanalyse, overeenkomstig ATCO.B.020, punt c)";

f) ATCO.C.030 wordt vervangen door:

"**ATCO.C.030 Rechten van instructeurs voor synthetische opleidingstoestellen**

a) Houders van een aantekening voor instructeur voor synthetische opleidingstoestellen mogen praktijkopleidingen geven op synthetische opleidingstoestellen voor elk van de volgende:

1) onderwerpen van praktische aard tijdens de initiële opleiding;

2) andere eenheidsopleidingen dan opleidingen op de werkplek;

3) voortgezette opleidingen.

b) Houders van een aantekening voor instructeur voor synthetische opleidingstoestellen mogen ook beoordelingen uitvoeren met het oog op basisopleiding, aan opleiding op de werkplek voorafgaande opleiding, voortgezette opleiding en herhalingsopleiding voor praktijkinstructeurs.

c) Instructeurs voor synthetische opleidingstoestellen die aan opleiding op de werkplek voorafgaande opleiding verstrekken of beoordelingen uitvoeren tijdens aan opleiding op de werkplek voorafgaande opleiding, moeten houder van de relevante eenheidsaantekening zijn of geweest zijn.

d) Houders van een aantekening voor instructeur voor synthetische opleidingstoestellen oefenen de bij die aantekening behorende rechten alleen uit als zij voldoen aan alle onderstaande voorwaarden:

1) zij hebben minimaal 2 jaar ervaring met de bevoegdverklaring in verband met de te geven opleiding;

2) zij hebben aangetoond bekend te zijn met actuele operationele praktijken;

3) zij hebben ervaring met instructievaardigheden waarbij gebruik wordt gemaakt van de procedures waarin zij instructie gaan verstrekken.

e) In afwijking van punt d), 1, mag de bevoegde autoriteit de in punt d), 1, vermelde ervaring van twee jaar beperken tot niet minder dan één jaar, wanneer de opleidingsorganisatie daarom verzoekt:

1) met het oog op de basisopleiding is iedere bevoegdverklaring geschikt;

2) in het kader van een opleiding voor een bevoegdverklaring kan worden voorzien in opleiding voor specifieke en operationele taken door een houder van een aantekening voor instructeur voor synthetische opleidingstoestellen die houder is van een bevoegdverklaring die relevant is voor die specifieke en operationele taak.";

g) ATCO.C.035 wordt vervangen door:

"**ATCO.C.035 Aanvraag van een aantekening voor instructeur voor synthetische opleidingstoestellen**

Aanvragers van een aantekening voor instructeur voor synthetische opleidingstoestellen moeten aan de twee volgende voorwaarden voldoen:

a) zij hebben gedurende ten minste 2 jaar de rechten van een vergunning van luchtverkeersleider uitgeoefend, ongeacht de bevoegdverklaring; de bevoegde autoriteit mag deze periode op verzoek van de opleidingsorganisatie inkorten tot niet minder dan één jaar;

b) in de twaalf maanden voorafgaand aan de aanvraag hebben zij een praktijkcursus voor instructievaardigheden voltooid, zijn zij geslaagd voor de passende beoordeling, en hebben zij aangetoond over de vereiste vaardigheden te beschikken, zoals uiteengezet in deel ATCO, subdeel D, afdeling 5.";

h) ATCO.C.040 wordt vervangen door:

"**ATCO.C.040 Geldigheid van een aantekening voor instructeur voor synthetische opleidingstoestellen**

a) De aantekening voor instructeur voor synthetische opleidingstoestellen is 3 jaar geldig.

b) De aantekening voor instructeur voor synthetische opleidingstoestellen kan worden herbevestigd door tijdens de geldigheidsperiode ervan een herhalingscursus praktische instructievaardigheden te voltooien, met inbegrip van een passende beoordeling. Voor instructeurs voor synthetische opleidingstoestellen die niet in het bezit zijn van een geldige eenheidsaantekening, wordt gezorgd voor kennis van de actuele operationele praktijken.

c) Wanneer de aantekening voor instructeur voor synthetische opleidingstoestellen is verlopen, kan zij worden verlengd indien de houder, binnen de twaalf maanden voorafgaand aan de verlengingsaanvraag, voldoet aan de volgende twee eisen:

1) hij of zij heeft een herhalingscursus praktische instructievaardigheden voltooid;

2) hij of zij is geslaagd voor de passende beoordeling.

Voor instructeurs voor synthetische opleidingstoestellen die niet in het bezit zijn van een geldige eenheidsaantekening, wordt met het oog op de toepassing van punt 1) gezorgd voor kennis van de actuele operationele praktijken.

d) Bij eerste afgifte en verlenging begint de geldigheidsperiode van de aantekening voor instructeur voor synthetische opleidingstoestellen uiterlijk dertig dagen na de datum waarop de beoordeling is voltooid."

i) ATCO.C.045 wordt vervangen door:

"**ATCO.C.045 Rechten van beoordelaars**

a) Houders van een aantekening voor beoordelaar zijn bevoegd voor het uitvoeren van beoordelingen:

1) voor de afgifte van een vergunning van leerling-luchtverkeersleider of voor de afgifte van een nieuwe bevoegdverklaring en/of aantekening bij de bevoegdverklaring, indien van toepassing;

2) van eerder verworven bekwaamheid in de zin van ATCO.B.001, punt d), ATCO.B.005, punt e) en ATCO.B.010, punt b);

3) van leerling-luchtverkeersleiders voor afgifte van een eenheidsaantekening en aantekening(en) bij bevoegdverklaringen, indien van toepassing;

4) van luchtverkeersleiders voor afgifte van een eenheidsaantekening en aantekening(en) bij bevoegdverklaringen, indien van toepassing, alsook voor de herbevestiging en verlenging van een eenheidsaantekening;

5) van kandidaat-praktijkinstructeurs of kandidaat-beoordelaars als naleving van de vereisten van punt c), 2, 3 en 4, is gewaarborgd.

b) Houders van een aantekening voor beoordelaar oefenen de bij die aantekening behorende rechten alleen uit als zij voldoen aan de twee onderstaande voorwaarden:

1) zij hebben minimaal 2 jaar ervaring met de bevoegdverklaring en aantekening(en) bij de bevoegdverklaring in verband met de te verrichten beoordeling;

2) zij hebben aangetoond bekend te zijn met actuele operationele praktijken.

c) In aanvulling op de vereisten van punt b) geldt dat houders van een aantekening voor beoordelaar de rechten van de aantekening alleen mogen uitoefenen:

1) voor beoordelingen die leiden tot de afgifte, herbevestiging of verlenging van een eenheidsaantekening, als zij tevens in bezit waren van de eenheidsaantekening in verband met de beoordeling en de bevoegdheden van die aantekening hebben uitgeoefend in een voorafgaande periode van ten minste één jaar;

2) voor het beoordelen van de bekwaamheid van een aanvrager voor de afgifte, herbevestiging of verlenging van een aantekening voor synthetische opleidingstoestellen, als zij de rechten van een aantekening voor synthetische opleidingstoestellen of voor instructeur voor opleidingen op de werkplek ten minste 3 jaar hebben uitgeoefend;

3) voor het beoordelen van de bekwaamheid van een aanvrager voor de afgifte, herbevestiging of verlenging van een aantekening voor instructeur voor opleidingen op de werkplek, als zij de rechten van een aantekening voor instructeur voor opleidingen op de werkplek ten minste 3 jaar hebben uitgeoefend;

4) voor het beoordelen van de bekwaamheid van een aanvrager voor de afgifte, herbevestiging of verlenging van een aantekening voor beoordelaar, als zij de rechten van die aantekening ten minste 3 jaar hebben uitgeoefend.

d) Voor beoordelingen met het oog op de afgifte of verlenging van een eenheidsaantekening, en om te zorgen voor toezicht op de operationele werkomgeving, moet de beoordelaar tevens een aantekening voor instructeur voor opleidingen op de werkplek hebben of moet er een instructeur voor opleidingen op de werkplek met de voor de beoordeling relevante geldige eenheidsaantekening aanwezig zijn.";

j) ATCO.C.055 wordt vervangen door:
"**ATCO.C.055 Aanvraag van een aantekening voor beoordelaar**

Aanvragers van een aantekening voor beoordelaar moeten aan de volgende twee voorwaarden voldoen:

a) ze hebben de rechten van een vergunning van luchtverkeersleider gedurende minimaal 2 jaar uitgeoefend;

b) in de twaalf maanden voorafgaand aan de aanvraag hebben zij een cursus beoordelaar voltooid, zijn zij geslaagd voor de passende beoordeling, en hebben zij aangetoond over de vereiste vaardigheden te beschikken, zoals uiteengezet in deel ATCO, subdeel D, afdeling 5.";

k) ATCO.C.060 wordt vervangen door:
"**ATCO.C.060 Geldigheid van de aantekening voor beoordelaar**

a) De aantekening voor beoordelaar is 3 jaar geldig.

b) De aantekening voor beoordelaar kan worden herbevestigd door tijdens de geldigheidsperiode ervan een herhalingsopleiding te voltooien, met inbegrip van een passende beoordeling. Voor beoordelaars die niet in het bezit zijn van een geldige eenheidsaantekening, moet evenwel worden gezorgd voor kennis van de actuele operationele praktijken.

c) Indien de aantekening voor beoordelaar is verlopen, kan zij binnen de twaalf maanden voorafgaand aan de verlengingsaanvraag worden verlengd indien de volgende twee voorwaarden zijn vervuld:

1) de houder heeft een herhalingscursus beoordelingsvaardigheden voltooid;

2) de houder is geslaagd voor de passende beoordeling.

Voor beoordelaars die niet in het bezit zijn van een geldige eenheidsaantekening, moet met het oog op de toepassing van punt 1) worden gezorgd voor kennis van de actuele operationele praktijken.

d) In geval van eerste afgifte en verlenging begint de geldigheidsperiode van de aantekening voor beoordelaar uiterlijk dertig dagen na de datum waarop de beoordeling is voltooid.";

l) ATCO.C.065 wordt vervangen door:

"**ATCO.C.065 Tijdelijke machtiging als beoordelaar**

a) Wanneer niet aan de vereiste in ATCO.C.045, punt d), 1, kan worden voldaan, mag de bevoegde autoriteit toestaan dat houders van een aantekening voor beoordelaar die is afgegeven overeenkomstig ATCO.C.055 de in ATCO.C.045, punt b), 3 en 4, vermelde beoordelingen uitvoert in het geval van buitengewone omstandigheden of om de onafhankelijkheid van de beoordeling te garanderen, op voorwaarde dat de houder van de aantekening voor beoordelaar ook houder is van een eenheidsaantekening met de bijbehorende bevoegdverklaring en, indien van toepassing, een aantekening bij de bevoegdverklaring, die relevant is voor de beoordeling voor de voorgaande periode van ten minste één jaar.

b) In het geval van buitengewone omstandigheden is de tijdelijke machtiging als beoordelaar beperkt tot de beoordelingen die nodig zijn om de buitengewone omstandigheden te dekken en mag ze niet langer geldig zijn dan één jaar of de geldigheidsperiode van de overeenkomstig ATCO.C.055 afgegeven aantekening voor beoordelaar, indien deze minder lang is.

c) Om de onafhankelijkheid van de beoordeling om terugkerende redenen te waarborgen, wordt de geldigheid van de tijdelijke machtiging als beoordelaar bepaald door de bevoegde autoriteit, maar deze mag niet langer zijn dan de geldigheid van de overeenkomstig ATCO.C.055 afgegeven aantekening voor beoordelaar.

d) Om de in de punten b) en c) vermelde redenen mag de bevoegde autoriteit een tijdelijke machtiging als beoordelaar verlenen op basis van een door de verlener van luchtverkeersdiensten in te dienen veiligheidsanalyse.";

4) subdeel D wordt als volgt gewijzigd:

a) ATCO.D.001 wordt vervangen door:

"**ATCO.D.001 Doelstellingen van opleidingen van luchtverkeersleiders**

Opleidingen van luchtverkeersleiders omvatten het geheel van theoretische cursussen, praktijkoefeningen, met inbegrip van simulatie, en opleiding op de werkplek om de competenties te verwerven en te behouden die nodig zijn voor een veilige, ordelijke en vlotte verlening van luchtverkeersleidingsdiensten.";

b) ATCO.D.003 wordt ingevoegd:

"**ATCO.D.003 Beginselen van competentiegebaseerde opleiding en beoordeling**

a) Opleidingsorganisaties volgen de beginselen van competentiegerichte opleiding en beoordeling bij het opstellen van opleidingsplannen en cursussen voor alle soorten opleidingen.

b) Bij de opstelling van opleidingsplannen en cursussen zorgen de opleidingsorganisaties ervoor dat:

1) er een expliciet verband bestaat tussen de vereiste prestaties en de competenties die moeten worden aangeleerd en beoordeeld;

2) er een proces is om te zorgen voor consistentie tussen instructeurs en beoordelaars die dezelfde prestaties beoordelen aan de hand van hetzelfde aangepaste competentiemodel;

3) de beoordeling van competenties is gebaseerd op meerdere waarnemingen in meerdere contexten die in het beoordelingsverslag zijn bevestigd.

c) Om als competent te worden beschouwd, moet een persoon aantonen dat hij alle in het desbetreffende aangepaste competentiemodel gedefinieerde competenties op geïntegreerde wijze heeft uitgevoerd.";

c) in ATCO.D.005, punt a), wordt punt 1 vervangen door:

"1. de initiële opleiding, die leidt tot de afgifte van een vergunning van leerling-luchtverkeersleider of de afgifte van een aanvullende bevoegdverklaring en, indien van toepassing, een aantekening bij de bevoegdverklaring, omvattende

i) "basisopleiding": theorie- en praktijkopleiding die ontworpen is om fundamentele kennis en competenties met betrekking tot elementaire operationele procedures te verwerven en de student voor te bereiden op een opleiding voor een bevoegdverklaring;

ii) "opleiding voor een bevoegdverklaring": theorie- en praktijkopleiding die de kennis en competenties bijbrengt voor een bepaalde bevoegdverklaring en, indien van toepassing, een aantekening bij de bevoegdverklaring;";

d) ATCO.D.010 wordt vervangen door:

"**ATCO.D.010 Inhoud van de initiële opleiding**

a) De initiële opleiding, die is bedoeld voor aanvragers van een vergunning van leerling-luchtverkeersleider of een aanvullende bevoegdverklaring en/of, indien van toepassing, een aantekening bij de bevoegdverklaring, bestaat uit een basisopleiding en opleiding voor bevoegdverklaringen.

1. De basisopleiding heeft betrekking op alle volgende onderwerpen:

ONDERWERP 1: LUCHTVAARTWETGEVING

ONDERWERP 2: LUCHTVERKEERSBEHEER

ONDERWERP 3: METEOROLOGIE

ONDERWERP 4: NAVIGATIE

ONDERWERP 5: LUCHTVAARTUIGEN

ONDERWERP 6: MENSELIJKE FACTOREN

ONDERWERP 7: UITRUSTING EN SYSTEMEN

ONDERWERP 8: PROFESSIONELE OMGEVING

2. De opleiding voor een bevoegdverklaring heeft betrekking op alle onderwerpen van ten minste één van de volgende bevoegdverklaringen:

i) Bevoegdverklaring plaatselijke verkeersleiding — ADC

ONDERWERP 1: LUCHTVAARTWETGEVING

ONDERWERP 2: LUCHTVERKEERSBEHEER

ONDERWERP 3: METEOROLOGIE

ONDERWERP 4: NAVIGATIE

ONDERWERP 5: LUCHTVAARTUIGEN

ONDERWERP 6: MENSELIJKE FACTOREN

ONDERWERP 7: UITRUSTING EN SYSTEMEN

ONDERWERP 8: PROFESSIONELE OMGEVING

ONDERWERP 9: UITZONDERLIJKE EN NOODSITUATIES

ONDERWERP 10: LUCHTVAARTTERREINEN

ii) Bevoegdverklaring naderingsverkeersleiding procedureel — APP

ONDERWERP 1: LUCHTVAARTWETGEVING

ONDERWERP 2: LUCHTVERKEERSBEHEER

ONDERWERP 3: METEOROLOGIE

ONDERWERP 4: NAVIGATIE

ONDERWERP 5: LUCHTVAARTUIGEN

ONDERWERP 6: MENSELIJKE FACTOREN

ONDERWERP 7: UITRUSTING EN SYSTEMEN

ONDERWERP 8: PROFESSIONELE OMGEVING

ONDERWERP 9: UITZONDERLIJKE EN NOODSITUATIES

ONDERWERP 10: LUCHTVAARTTERREINEN

iii) Bevoegdverklaring algemene verkeersleiding procedureel — ACP

ONDERWERP 1: LUCHTVAARTWETGEVING

ONDERWERP 2: LUCHTVERKEERSBEHEER

ONDERWERP 3: METEOROLOGIE

ONDERWERP 4: NAVIGATIE

ONDERWERP 5: LUCHTVAARTUIGEN

ONDERWERP 6: MENSELIJKE FACTOREN

ONDERWERP 7: UITRUSTING EN SYSTEMEN

ONDERWERP 8: PROFESSIONELE OMGEVING

ONDERWERP 9: UITZONDERLIJKE EN NOODSITUATIES

iv) Bevoegdverklaring naderingsverkeersleiding surveillance — APS

ONDERWERP 1: LUCHTVAARTWETGEVING

ONDERWERP 2: LUCHTVERKEERSBEHEER

ONDERWERP 3: METEOROLOGIE

ONDERWERP 4: NAVIGATIE

ONDERWERP 5: LUCHTVAARTUIGEN

ONDERWERP 6: MENSELIJKE FACTOREN

ONDERWERP 7: UITRUSTING EN SYSTEMEN

ONDERWERP 8: PROFESSIONELE OMGEVING

ONDERWERP 9: UITZONDERLIJKE EN NOODSITUATIES

ONDERWERP 10: LUCHTVAARTTERREINEN

v) Bevoegdverklaring algemene verkeersleiding surveillance — ACS

ONDERWERP 1: LUCHTVAARTWETGEVING

ONDERWERP 2: LUCHTVERKEERSBEHEER

ONDERWERP 3: METEOROLOGIE

ONDERWERP 4: NAVIGATIE

ONDERWERP 5: LUCHTVAARTUIGEN

ONDERWERP 6: MENSELIJKE FACTOREN

ONDERWERP 7: UITRUSTING EN SYSTEMEN

ONDERWERP 8: PROFESSIONELE OMGEVING

ONDERWERP 9: UITZONDERLIJKE EN NOODSITUATIES

b) Opleidingen voor een aanvullende bevoegdverklaring bestaan uit de onderwerpen die van toepassing zijn op minstens een van de in punt a), 2, bedoelde bevoegdverklaringen.

c) Opleidingen voor herbevestiging van een bevoegdverklaring na een onvoldoende beoordeling van eerder verworven bekwaamheid overeenkomstig ATCO.B.010, punt b), worden aangepast aan het resultaat van die beoordeling.

d) Opleidingen voor een aantekening bij een bevoegdverklaring bestaan uit onderwerpen, thema's en subthema's die zijn ontwikkeld door de opleidingsorganisatie en goedgekeurd als onderdeel van de opleiding.

e) In basisopleidingen en/of opleidingen voor een bevoegdverklaring kunnen onderwerpen, thema's en subthema's worden opgenomen die aanvullend of specifiek zijn voor het functionele luchtruimblok (FAB) of de nationale omgeving.";

e) in ATCO.D.015 wordt punt g) vervangen door:

"g) processen voor examinering en beoordeling overeenkomstig ATCO.D.025 en ATCO.D.035";

f) ATCO.D.025 wordt vervangen door:

"**ATCO.D.025 Examinering en beoordeling van de basisopleiding**

a) Basiscursussen omvatten (een) theorie-examen(s) voor de in ATCO.D.010, punt a), 1, vermelde onderwerpen en beoordeling(en).

b) Een kandidaat slaagt voor een theoretisch examen bij een score van minstens 75 % van de punten die voor dat examen kunnen worden behaald.

c) Ten minste de volgende vaardigheden worden beoordeeld:

1) situatiebewustzijn: de actuele operationele situatie begrijpen en toekomstige gebeurtenissen inschatten;

2) verkeers- en capaciteitsbeheer: een veilige en ordelijke verkeersstroom instandhouden;

3) separatie en conflictoplossing: reageren op mogelijke verkeersconflicten en separatie behouden;

4) communicatie: doeltreffend communiceren;

5) coördinatie: zorgen voor coördinatie tussen personeel in operationele functies en met andere betrokken belanghebbenden;

6) zelfbeheer: blijk geven van persoonlijke eigenschappen die de prestaties verbeteren;

7) teamwerk: actief samenwerken om een gemeenschappelijk doel te bereiken.

d) Beoordeling(en) worden uitgevoerd op een part-task trainer of een simulator.

e) Een kandidaat slaagt voor een beoordeling als hij of zij consequent blijk geeft van de in punt c) omschreven competenties.";

g) ATCO.D.030 wordt geschrapt;

h) ATCO.D.035 wordt vervangen door:

"**ATCO.D.035 Examinering en beoordeling van opleidingen voor bevoegdverklaringen**

a) Cursussen voor bevoegdverklaringen omvatten (een) theorie-examen(s) voor de in ATCO.D.010, punt a), 2, vermelde onderwerpen, voor minstens een van de bevoegdverklaringen en beoordeling(en).

b) Een kandidaat slaagt voor een theoretisch examen bij een score van minstens 75 % van de punten die voor dat examen kunnen worden behaald.

c) Ten minste de volgende vaardigheden worden beoordeeld:

1) situatiebewustzijn: de actuele operationele situatie begrijpen en anticiperen op toekomstige gebeurtenissen;

2) verkeers- en capaciteitsbeheer: zorgen voor een veilige, ordelijke en efficiënte verkeersstroom, en essentiële informatie verstrekken over de omgeving en potentieel gevaarlijke situaties;

3) separatie en conflictoplossing: mogelijke verkeersconflicten beheren en separatie behouden;

4) communicatie: doeltreffend communiceren in alle operationele situaties;

5) coördinatie: de coördinatie beheren tussen personeel in operationele functies en met andere betrokken belanghebbenden;

6) beheer van niet-routinematige situaties: abnormale of noodsituaties met een operationele impact opsporen en erop reageren;

7) problemen oplossen en besluiten nemen: oplossingen vinden en toepassen voor vastgestelde dreigingen en bijbehorende ongewenste toestanden;

8) zelfbeheer: persoonlijke eigenschappen aantonen die de prestaties verbeteren en actief betrokken blijven bij zelfleren en zelfontwikkeling;

9) de werkbelasting beheren; de beschikbare middelen gebruiken om taken efficiënt en tijdig te prioriteren en uit te voeren;

10) teamwerk: actief samenwerken om een gemeenschappelijk doel te bereiken.

d) Beoordelingen worden uitgevoerd op een simulator.

e) Een kandidaat slaagt voor een beoordeling als hij of zij consequent blijk geeft van de in punt c) omschreven competenties, volgens de competentienorm en onder de voorwaarden die specifiek zijn voor de te behalen bevoegdverklaring.";

i) ATCO.D.040 wordt geschrapt;

j) ATCO.D.043 wordt ingevoegd:

"**ATCO.D.043 Beginselen van competentiegebaseerde opleiding en beoordeling voor eenheidsopleidingen**

Bij de ontwikkeling van opleidingsplannen en cursussen voor eenheidsopleidingen zorgen opleidingsorganisaties, naast de eisen van ATCO.D.003, voor al het volgende:

a) een duidelijke definitie van relevante competenties;

b) een [zodanige] formulering van de competenties dat zij in een breed scala aan werkcontexten kunnen worden geoefend, waargenomen en beoordeeld;

c) er worden duidelijke prestatiecriteria vastgesteld voor de beoordeling van de competenties.";

k) ATCO.D.055, punt b), 4, wordt vervangen door:

"4. het proces voor het geven van de cursus(sen) voor een eenheidsaantekening;";

l) in ATCO.D.060 wordt punt c) vervangen door:

"c) Cursussen voor een eenheidsaantekening bepalen de syllabus en de prestatiedoelstellingen overeenkomstig ATCO.D.045, punt c) en de vereiste prestatiecriteria overeenkomstig ATCO.D.043, punt c), en worden gegeven overeenkomstig het opleidingsplan voor de eenheid.";

m) ATCO.D.070 wordt vervangen door:

'**ATCO.D.070 Beoordelingen tijdens cursussen voor een eenheidsaantekening**

a) De beoordelingen worden aan het eind van de opleiding op de werkplek ten minste één keer uitgevoerd in de operationele omgeving onder normale operationele omstandigheden.

b) Als de cursus voor een eenheidsaantekening een aan de opleiding op de werkplek voorafgaande fase omvat, worden de competenties van de kandidaat in elk geval aan het einde van die fase beoordeeld op een synthetisch opleidingstoestel.

c) Onverminderd punt a) kan gebruik worden gemaakt van sessies in een synthetisch opleidingstoestel en mondelinge interviews om de toepassing van geoefende procedures aan te tonen die zich tijdens de beoordeling niet voordoen in de operationele omgeving.";

n) ATCO.D.075 wordt vervangen door:

"**ATCO.D.075 Voortgezette opleidingen**

Voortgezette opleidingen bestaan uit herhalings- en conversiecursussen en worden, voor zover relevant, gegeven volgens de vereisten van het in ATCO.B.025 bedoelde bekwaamhedenprogramma voor de eenheid.";

o) ATCO.D.080 wordt als volgt gewijzigd:

a) de punten b) en c) worden vervangen door:

"b) Herhalingscursussen moeten zodanig zijn ontworpen dat zij luchtverkeersleiders in staat stellen hun bestaande kennis en competenties op te frissen, te versterken of te verbeteren met het oog op een veilige, geordende en vlotte luchtverkeersstroom, en omvatten in elk geval het volgende:

1) een opleiding in standaardpraktijken en -procedures, met goedgekeurd vakjargon en doeltreffende communicatie;

2) een opleiding over uitzonderlijke en noodsituaties, met goedgekeurd vakjargon en doeltreffende communicatie, en

3) een opleiding over menselijke factoren.

c) Er moet een syllabus voor de herhalingscursus(sen) worden opgesteld en wanneer de cursus(sen) specifieke competenties van luchtverkeersleiders opfrissen, moet het passende waarneembare gedrag van het aangepaste competentiemodel worden geselecteerd.";

b) het volgende punt d) wordt toegevoegd:

"d) De herhalingsopleiding omvat examens of beoordelingen aan de hand van de in het bekwaamhedenprogramma voor de eenheid beschreven processen.";

p) ATCO.D.085 wordt vervangen door:

"**ATCO.D.085 Conversieopleiding**

a) Conversiecursussen worden ontwikkeld en gegeven door opleidingsorganisaties en goedgekeurd door de bevoegde autoriteit.

b) Conversieopleiding is bedoeld om de kennis en vaardigheden bij te brengen die nodig zijn in verband met een wijziging in de operationele omgeving, en wordt gegeven door opleidingsorganisaties wanneer uit de veiligheidsbeoordeling de noodzaak van die opleiding blijkt.

c) Voor conversiecursussen moeten de volgende twee aspecten worden vastgesteld:

1) de juiste opleidingsmethode voor, en de duur van de cursus, met inachtneming van de aard en omvang van de wijziging;

2) de methoden van examinering of beoordeling van de conversieopleiding.

d) Wanneer een wijziging van het functionele systeem leidt tot de invoering van een eenheidsaantekening, is een beoordeling vereist om de afgifte van de nieuwe eenheidsaantekening mogelijk te maken.

e) De luchtverkeersleiders volgen de conversieopleiding voordat zij de rechten van hun vergunning uitoefenen in de gewijzigde operationele omgeving.";

q) ATCO.D.087 wordt ingevoegd:

"**ATCO.D.087 Beginselen voor competentiegebaseerde opleiding en beoordeling voor praktijkinstructeurs en beoordelaars**

a) De opleiding voor praktijkinstructeurs en beoordelaars in een competentiegebaseerde omgeving moet ervoor zorgen dat zij:

1) de beginselen van competentiegebaseerde opleiding en beoordeling volledig begrijpen;

2) grondige kennis hebben van het aangepaste competentiemodel en de processen voor de beoordeling van competenties.

b) In een competentiegerichte omgeving moet een praktijkinstructeur:

1) instructie geven op basis van het opleidingsplan en het bijbehorende opleidingsmateriaal;

2) de verdiensten begrijpen van degenen die de opleiding volgen en tijdig en voortdurend feedback geven over hun prestaties;

3) het aangepaste competentiemodel gebruiken om een diagnose te stellen van de onderliggende oorzaken van prestatieproblemen;

4) de uitdagingen in verband met het geven van instructie en het stellen van een diagnose van tekortkomingen in de cognitieve processen onderkennen;

5) problemen in verband met houding beheren door te zorgen voor een positieve en professionele houding.

c) In een competentiegebaseerde omgeving moet een beoordelaar:

1) bewijs verzamelen van competente prestaties door middel van praktische waarnemingen (en eventuele bijbehorende interviews);

2) alle bewijsstukken analyseren om vast te stellen of de prestaties van degenen aan wie opleiding wordt verstrekt, aantonen dat zij de in het aangepaste competentiemodel beschreven competenties hebben verworven of behouden;

3) in staat zijn een geïntegreerde prestatie te beoordelen en tegelijkertijd de prestaties van afzonderlijke competenties te evalueren;

4) beoordelingen uitvoeren door bewijs te verzamelen van competente prestaties;

5) degenen aan wie opleiding wordt verstrekt, informeren op een wijze die hun vooruitgang ten goede komt.";

r) ATCO.D.090 wordt vervangen door:

"**ATCO.D.090 Opleiding van praktijkinstructeurs**

a) De opleiding van praktijkinstructeurs wordt ontwikkeld en gegeven door opleidingsorganisaties en bestaat uit al het volgende:

1) een cursus praktische instructievaardigheden voor OJTI en STDI;

2) een herhalingscursus praktische instructievaardigheden;

3) een of meer methoden voor het beoordelen van de bekwaamheid van praktijkinstructeurs.

b) De punt a) bedoelde cursussen en beoordelingsmethode(n) moeten worden goedgekeurd door de bevoegde autoriteit."

s) ATCO.D.095 wordt vervangen door:

"**ATCO.D.095 Opleiding van beoordelaars**

a) De opleiding van beoordelaars wordt ontwikkeld en gegeven door opleidingsorganisaties en bestaat uit al het volgende:

1) een opleidingscursus voor beoordelaars;

2) een herhalingscursus beoordelingsvaardigheden;

3) een of meer methoden voor het beoordelen van de bekwaamheid van beoordelaars.

b) De in punt a) bedoelde cursussen en beoordelingsmethode(n) moeten door de bevoegde autoriteit worden goedgekeurd.".

BIJLAGE II

Bijlage II (DEEL ATCO.AR) bij Verordening (EU) 2015/340 wordt als volgt gewijzigd:

1) in subdeel A, ATCO.AR.A.010, wordt het volgende punt c bis) ingevoegd:

"c bis) de afgifte, herbevestiging en verlenging van STDI-vergunningen overeenkomstig ATCO.C.005, punten b) en c);";

2) in subdeel D, ATCO.AR.D.001, punt a), wordt het volgende punt 1 bis) ingevoegd:

"1 bis) de afgifte, herbevestiging en verlenging van STDI-vergunningen overeenkomstig ATCO.C.005, punten b) en c);";

3) subdeel D, ATCO.AR.D.005, punt d), wordt vervangen door:

"d) Bij schorsing of intrekking van vergunningen, bevoegdverklaringen en aantekeningen stelt de bevoegde autoriteit de vergunninghouder en de relevante verlener van luchtverkeersdiensten schriftelijk in kennis van dit besluit en verstrekt zij de vergunninghouder informatie over diens recht om daartegen in beroep te gaan overeenkomstig de procedures van ATCO.AR.A.010.".

BIJLAGE III

Bijlage III (DEEL ATCO.OR) bij Verordening (EU) 2015/340 wordt als volgt gewijzigd:

1) subdeel B, ATCO.OR.B.001, punt c), wordt vervangen door:

"c) een aanvraag van een certificaat van opleidingsorganisatie bevat het volgende:

1) de naam en het adres van de aanvrager;

2) het adres of de adressen van de plaats of plaatsen van exploitatie (waaronder, indien van toepassing, de lijst van luchtverkeersleidingseenheden) indien verschillend van het in punt 1) vermelde adres van de aanvrager;

3) de namen, functies en kwalificaties van:

i) de verantwoordelijke beheerder;

ii) het hoofd van de opleidingsorganisatie, indien verschillend van punt i);

3 bis) de contactgegevens van de persoon of personen die de opleidingsorganisatie heeft aangewezen als aanspreekpunt voor communicatie met de bevoegde autoriteit;

4) de beoogde aanvangsdatum van de activiteit of wijziging;

5) een overzicht van de te geven soorten opleidingen en per soort ten minste één te geven cursus;

5 bis) een beschrijving van de voorzieningen en uitrusting;

6) de verklaring van naleving van de toepasselijke eisen, ondertekend door de verantwoordelijke beheerder, waarin moet worden vermeld dat de opleidingsorganisatie te allen tijde voldoet aan de eisen;

7) de processen van het beheersysteem, en

8) de datum van de aanvraag.";

2) subdeel B, ATCO.OR.B.015, punt a), inleidende zin, wordt vervangen door:

"a) De volgende wijzigingen dienen te worden goedgekeurd alvorens ze worden toegepast, tenzij ze worden aangemeld en beheerd overeenkomstig een door de bevoegde autoriteit goedgekeurde procedure, zoals vastgesteld in punt ATCO.AR.E.010, punt c):";

3) subdeel C, ATCO.OR.C.015, punt b), wordt vervangen door:

"b) De opleidingsorganisatie zorgt ervoor dat de synthetische trainingstoestellen beantwoorden aan de toepasselijke specificaties en vereisten die passend zijn voor het soort opleiding dat wordt verstrekt en relevant zijn voor de bevoegdverklaring en aantekening, en dat zij door de bevoegde autoriteit zijn goedgekeurd.";

4) subdeel D, ATCO.OR.D.001, punt c), wordt vervangen door:

"c) beoordelings- en onderzoeksmethoden.".